

Sisäministeriölle

Sisäministeriön lausuntopyyntö keskusrikospoliisille asiaan VN/1196/2025

Sisäministeriö on pyytänyt keskusrikospoliisilta lausuntoa hallituksen esityksen luonnokseen hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyin maahantulon torjumiseksi annetun lain 7 §:n muuttamisesta.

1. Lausuttavana oleva asia

Esityksessä ehdotetaan, että väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyin maahantulon torjumiseksi annetun lain voimassaoloa jatketaan 31.12.2026 asti. Lain sisältöön ei ehdoteta muutoksia.

Keskusrikospoliisi lausuu Poliisihallituksen kanssa sovitusti asiassa seuraavaa.

2. Esityksen tavoitteet

Keskusrikospoliisi jakaa esityksen nykytilan kuvauksen – Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut perustavanlaatuisesti ja pitkäaikaisesti. Keskusrikospoliisi toteaa, että ulkoisen valtion vaikuttamisella voi olla pitkäaikaisia ja vakavia seurauksia Suomen viranomaisten tehtävien hoitamiseen sekä Suomen kansalliseen, mukaan lukien sisäiseen turvallisuuteen. Keskusrikospoliisi kannattaa esityksen tavoitetta torjua tehokkaasti maahantulon välineellistämisen muodossa Suomeen kohdistettavaa painostamista, vahvistaa rajaturvallisuutta ja varautua maahantulon välineellistämisen vakavimpiin tilanteisiin.

3. Turvallisuusympäristön muutos

Venäjän hyökättyä Ukrainaan keskusrikospoliisi on osallistunut tilannekuvan muodostamiseen kansainvälisen turvallisuuspoliittisen tilanteen vaikutuksista Suomen poliisin toimintaympäristöön ja sisäiseen turvallisuuteen. Myös itärajan välineellistetyin maahantulon alkamisesta saakka keskusrikospoliisi on ollut tiiviisti luomassa tilannekuvaa ilmiöstä ja sen heijastevaikutuksista Suomen sisäiseen turvallisuuteen, ja osallistunut vaikutusten torjuntaan viranomaisyhteistyössä.

4. Poliisin tehtävät ja resurssit

Poliisin tehtävä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, kansallisen turvallisuuden suojaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten

ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Keskusrikospoliisin erityiseksi tehtäväksi on säädetty muun muassa torjua kansainvälistä, järjestäytyntä, ammattimaista, taloudellista ja muuta vakavaa rikollisuutta. Välineellistetyn maahantulon tilanteessa poliisin tehtävissä korostuu sisäinen turvallisuus, mukaan lukien yleinen järjestys ja turvallisuus.

Välineellistetyn maahantulon tilanne voi sitouttaa merkittävästi poliisin, keskusrikospoliisin mukaan lukien, resursseja. Keskusrikospoliisi toteaa, että resursseja joudutaan tällöin irrottamaan muusta toiminnasta, joka vaikuttaa väistämättä näiden tehtävien hoitamiseen. Poliisin osalta resursseja sitoutuu välineellistetyn maahantulon tilanteessa tehtäviin, joita ovat muun muassa kansainvälisen suojelun hakemusten rekisteröinti, ulkomaalaisvalvonta, Rajavartiolaitoksen tukeminen sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen. Keskusrikospoliisin osalta resursseja sitoutuu tehtäviin, joita ovat eritoten päätöksenteon pohjalle tuotettavan tiedon muodostaminen, järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, rikosilmiöiden havainnointi ja sisäistä turvallisuutta mahdollisesti uhkaavien henkilöiden tunnistaminen.

5. Välineellistetyn maahantulon vaikutus kansalliseen, mukaan lukien sisäiseen turvallisuuteen

Vieraan valtion Suomeen kohdistama vaikuttaminen voi luoda toimintamahdollisuuksia Suomessa toimivalle ja Suomeen vaikuttavalle rikollisuudelle. Keskusrikospoliisi toteaa, että puuttumalla vieraan valtion vaikuttamisen mahdollisuuksiin voidaan tällöin torjua myös sen ympärille mahdollisesti kehittyvää rikollista toimintaa, mukaan lukien kansainvälistä järjestäytyntä rikollisuutta. Kolmannen maan kansalaisia välineellistävän hybridi-vaikuttamisilmiön vaikutuksia järjestäytyneen rikollisuuden toimintaan on havainnoitu esimerkiksi Valko-Venäjän toiminnan yhteydessä, jossa tällaista on muodostunut eritoten Schengen-alueelle tapahtuvan laittoman maahantulon järjestämiseen sekä Schengen-alueen sisäisen sekundaarisen salakuljetuksen järjestämiseen. Keskusrikospoliisi arvioi, että välineellistetyn maahantulon tilanne voi muodostaa edellä mainitun kaltaista merkittävää rikollista toimintaa myös Suomen itärajalle rajan yli henkilöiden järjestämiseen sekä edelleen muualle Schengen-alueelle kuljettamiseen. Välineellistetyn maahantulon tilanteen pitkittyessä rikollisen toiminnan muodot saattavat edelleen vahvistua merkittävästi.

Esityksessä todetusti maahantulon välineellistäminen voi vaikuttaa muun muassa suomalaisen yhteiskunnan koheesioon sekä yhteiskuntajärjestykseen, mukaan lukien yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen. Keskusrikospoliisi toteaa, että välineellistetty maahantulo voi mahdollistaa tilanteen hyödyntämisen tavalla, joka saattaa uhata kansallista, mukaan lukien sisäistä turvallisuutta. Keskusrikospoliisi on tunnistanut itärajalla vuonna 2023 käynnistyneen ilmiön yhteydessä sisäistä turvallisuutta mahdollisesti vaarantavia henkilöitä. Maahantulon pitäminen viranomaisten kontrollissa on keskeistä muun muassa mahdollisten sisäistä turvallisuutta uhkaavien henkilöiden maahan saapumisen torjumiseksi sekä sellaisten tunnistamiseksi.

27.02.2025

Asiakirja: ID-25147119

Asia: POL-2025-22715

Maahantulon välineellistäminen voi kokonaisuutena vaikuttaa niin Suomen kansalliseen, mukaan lukien sisäiseen turvallisuuteen, suomalaisten koettuun turvallisuuden tunteeseen kuin myös suomalaisten viranomaisten toimintakykyyn ja luottamukseen. Kun on perusteltu epäily vieraan valtion Suomeen kohdistamasta vaikuttamisesta, joka aiheuttaa vakavan vaaran Suomen kansalliselle, mukaan lukien sisäiselle turvallisuudelle, keskusrikospoliisi pitää esityksen mukaisesti keskeisenä, että viranomaisille on tällöin keinoja vaikuttaa ennakoivasta välineellistetyn maahantulon tilanteeseen, ja että tilanteen muodostuessa viranomaisilla on tehokkaat keinot tilanteen sekä myös siitä aiheutuvien heijastevaikutusten hallintaan.

Keskusrikospoliisin päällikkö

Poliisineuvos

Robin Lardot

Tutkija

Juho Partanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 27.02.2025 klo 09:25. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Sisäministeriö, kirjaamo.sm@gov.fi

Tiedoksi Poliisihallitus

Keskusrikospoliisi
poliisi.fi